

ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۳	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

شماره‌ی نام صحیح اول	نمره‌ی عدد	نمره‌ی حرف
شماره‌ی نام صحیح دوم	نمره‌ی عدد	نمره‌ی حرف

کد امتحان:	۳۴۰۱۱/۰۷
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۱۰/۱۰
عنوان:	نحو تکمیلی (۳)
کتاب:	معنی الادبی باب اول
محدوده:	سرفصل ابلاغی
حذفیات:	ندارد

منبع: کتاب معنی الادبی ۱ و ۲ - جمعی از اساتید مدارس حوزه علمیه قم - انتشارات ادباء - چاپ دوم ۱۳۸۸

- ۱- کدام گزینه در باره نقش «إذ» در آیه شریفه: «و لن ینفعلکم الیوم إذ ظلمتم أنکم فی العذاب مشترکون» درست است؟
- الف. مفعول فیه
- ب. مفعول به
- ج. حرف تعلیل
- د. فجائیة
- ۲ - «إذا» در آیه شریفه: «ثم إذا دعاکم دعوة من الأرض إذا أنتم تخرجون» به ترتیب
 الف. ظرفیه شرطیه / فجائیة
- ب. ظرفیه شرطیه / ظرفیه شرطیه
- ج. فجائیة / ظرفیه شرطیه
- د. فجائیة / فجائیة
- ۳ - معنای «أم» منقطعه در آیه شریفه: «هل یتسوی الأعمی و البصیر أم هل یتسوی الظلمات و النور أم جعلوا لله شرکاء» به ترتیب ...
 الف. مجرد اضراب / اضراب متضمن استفهام انکاری
- ب. مجرد اضراب / مجرد اضراب
- ج. اضراب متضمن استفهام طلبی / مجرد اضراب
- د. اضراب متضمن استفهام انکاری / مجرد اضراب
- ۴ - گزینه درست در باره معنای «باء» در آیه شریفه: «نجیناهم بسحر» را مشخص نمایید؟
 الف. سببیه
- ب. تعلیلیه
- ج. استعانت
- د. ظرفیه
- ۵ - گزینه درست در باره نقش و اعراب «کیف» در آیه شریفه: «ألّم تر کیف فعل ربک بأصحاب الفیل» کدام است؟
 الف. حال در محلّ نصب
- ب. مفعول مطلق در محلّ نصب
- ج. خبر در محلّ رفع
- د. مفعول به در محلّ نصب
- ۶ - کدام گزینه در باره «أی» در آیه شریفه: «ثم لننزعن من کلّ شیعة أیهم أشدّ علی الرحمن عتیباً» درست است؟
 الف. اسم موصول مبنی بر ضمّ در محلّ نصب مفعول به
- ب. اسم شرط مبنی بر ضمّ در محلّ نصب مفعول به
- ج. وصلیه مبنی بر ضمّ در محلّ نصب مفعول به
- د. اسم استفهام مبنی بر ضمّ در محلّ نصب مفعول به
- ۷- عوامل نصبی که بین آنها و یاء ضمیر، نون و قایة قرار می‌گیرد، کدامند؟ با ذکر مثال بنویسید. صفحه ۲۶۳
- ۸- «فإن قلت: فقد حذف فی قوله تعالی: «فأما الذین أسودت وجوههم أكفرتهم بعد إیمانکم» قلنا: الأصل فیقال لهم أكفرتهم، استغناء عنه بالمفعول فتبعته الفاء فی الحذف، و ربّ شیء یصحّ تبعاً و لا یصحّ استقلالاً» صفحه ۴۸
- الف - توضیح دهید چرا در این آیه شریفه «فاء» جزء بعد «أما» حذف شده است؟
 ب- مراد از عبارت «ربّ شیء یصحّ تبعاً و لا یصحّ استقلالاً» چیست؟
- ۹- «و تلخص أن فی جرّ تمیز «کم» أقوالاً: الجواز، و المنع، و التفصیل، فإن جرّت هی بحرف جرّ نحو: «بکم درهم اشتريت...» جاز و إلا فلا» عبارت فوق را توضیح دهید.

صفحه ۱۶۸

- ۱۰- «و قد أجز الوجهان فی قراءة الحرمین و حمزة: «أمن هو قانت أثناء اللیل». و کون الهمزة فیه للنداء هو قول الفراء، و یبعده أنه لیس فی التنزیل نداء بغير «یاء» و یقرّبه سلامته من دعوی المجاز إذ لا یتکون الاستفهام منه تعالی علی حقیقته، و من دعوی کثرة الحذف إذ التقدير عند من جعلها للاستفهام: أمن هو قانت خیر أم هذا الکافر؟ أي المخاطب بقوله: «تمتع بکفرک قليلاً»، فحذف شیتان: معادل الهمزة و الخبر» با توجه به عبارت فوق ضعف و قوت قول فراء در باره همزه در آیه شریفه را بنویسید؟

صفحه ۱۰